

Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL
MERTHYR TYDFIL
County Borough Council

POLISI DERBYN I'R YSGOL

2026/27

RHAN UN

POLISI DERBYN

A. DEWIS YSGOL

Mae mynediad plant i ysgolion yn cael ei reoli a'i weinyddu gan 'Awdurdod Derbyn'. Yn achos ysgolion cymunedol, yr awdurdod derbyn yw Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful, a elwir hefyd yn yr awdurdod.

Yn achos ysgolion gwirfoddol (ffydd), yr awdurdod derbyn yw corff llywodraethu'r ysgol unigol.

O fewn y Fwrdeistref Sirol mae gan bob ysgol ei dalgylch dynodedig ei hun. Mae'r rhan fwyaf o rieni/gofalwyr yn anfon eu plentyn i'r ysgol 'leol', ond mae rhai rhieni/gofalwyr yn arfer eu hawl i ddatgan dewis ysgol wahanol. Ym mhob achos, bydd angen i rieni/gofalwyr disgyblion sydd i fod i newid ysgol ym mis Medi 2026 nodi, ar y cais derbyn swyddogol, eu dewis ysgol. **Nid oes gan neb** hawl awtomatig i fynychu ysgol ond bydd yr holl gais swyddogol a gyflwynir cyn y dyddiad cau yn cael eu hystyried. Derbyniadau ar-lein ([Gwneud cais am le ysgol | Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful](#)) ar agor i'r holl rieni/gofalwyr perthnasol yn yr wythnos sy'n dechrau 30 Mehefin 2025. Bydd ceisiadau copi caled ar gael ar gais a bydd angen eu dychwelyd i'r Tîm Derbyn Ysgolion, Y Gyfarwyddiaeth Ddysgu, Y Ganolfan Ddinesig, Stryd y Castell, Merthyr Tudful, CF47 8AN er mwyn paru dewisiadau rhieni/gofalwyr ag argaeledd lleoedd yn yr ysgol o'u dewis. Mae'r amserlen mynediad fel a ganlyn:

Carfan derbyn	Dyddiad Cau
Ysgol Uwchradd Blwyddyn 7	31st Hydref 2025
Dosbarth Derbyn Ysgol Gynradd (4 oed cyn 1 Medi 2026)	31st Rhagfyr 2025
Dosbarth Meithrin Ysgol Gynradd (3 oed cyn 1 Medi 2026)	30th Tachwedd 2025
Dosbarth Cyn-Feithrin Ysgol Gynradd Tymor y Gwanwyn – Ionawr 2027 (Pen-blwydd 3 oed yn disgyn rhwng 1 Medi 2026 a 31 Rhagfyr 2026)	28th Chwefror 2026
Dosbarth Cyn-Feithrin Ysgol Gynradd Tymor yr Haf – Ebrill 2027 (Pen-blwydd yn 3 oed yn disgyn rhwng 1 Ionawr 2027 a 31 Mawrth 2027)	31st Mai 2026

Mae angen i rieni/gofalwyr wneud cais am le:

- Ar gyfer derbyn i ddosbarth cyn-feithrinfa / meithrin. Sylwch fod mynediad yn y gyn-feithrinfa a'r feithrinfa yn gofnodion ar wahân, ond byddwn yn defnyddio'r un ffurflen gais ar gyfer y ddau gais oni bai bod rhiant yn ein cynghori fel arall;

- Ar gyfer mynediad i ddosbarth derbyn;
- Ar gyfer trosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd; a
- Ar unrhyw adeg maent yn dymuno trosglwyddo eu plentyn o un ysgol i'r llall.

Gall rhieni/gofalwyr fynegi ymhellach eu hawl i ffafrio ysgol cyfrwng Cymraeg, neu ysgol wirfoddol a gynorthwyir gan yr eglwys.

Rhaid i'r awdurdod a llywodraethwyr yr ysgol gydymffurfio ag unrhyw ffafriaeth a fynegir, ar yr amod bod lle yn yr ysgol. Fodd bynnag, mae'n rhaid i'r penderfyniad i dderbyn disgyblion roi sylw i:

- y ddarpariaeth gyffredinol o addysg effeithlon a defnydd effeithlon o adnoddau;
- Deddf Addysg 1998, sy'n caniatáu i awdurdod derbyn wrthod cydymffurfio â dewis rhieni/gofalwyr am gyfnod o ddwy flynedd ar ôl ail waharddiad parhaol neu ddilynol.
- Rhaid ystyried ceisiadau ar ran disgyblion sy'n byw y tu allan i'r dalgylch yn ymwybodol o'r galw am leoedd yn y dyfodol o fewn ardal leol yr ysgol;
- Mae maint dosbarthiadau yn cyfyngu canllawiau sy'n cyfyngu nifer y disgyblion mewn ysgolion cynradd i 30.

Ni fydd gan ddisgybl sy'n mynychu ysgol y tu allan i'w dalgylch dynodedig lleol ac wedi hynny wneud cais i fynychu'r ysgol leol hawl awtomatig i dderbyn i'r ysgol honno. Bydd y penderfyniad ynglŷn â derbyn yn dibynnu ar nifer derbyn yr ysgol a nifer y disgyblion yn y grŵp blwyddyn penodol h.y. a oes lle.

Mae'r dalgylchoedd ar gyfer ysgolion sy'n darparu addysg gynradd fel arfer yn cael eu grwpio gyda'i gilydd i ffurfio dalgylch cysylltiedig ar gyfer pob ysgol uwchradd a gynhelir. Rhaid i ddisgyblion sy'n byw y tu allan i ddalgylch ysgol uwchradd geisio derbyn trwy'r trefniadau cyhoeddedig. Nid yw derbyn/presenoldeb disgyblion mewn ysgol gynradd bwydo yn darparu mynediad awtomatig i'r ysgol uwchradd a ffefrir.

Nod pob ysgol o fewn yr awdurdod yw darparu cyfle addysgol i'w disgyblion sy'n fwyaf addas i anghenion pob plentyn unigol. Bydd gan rai disgyblion anghenion dysgu sy'n gofyn am ddarpariaeth addysgol arbennig ac, mewn rhai achosion, bydd rhieni/gofalwyr yn derbyn cymorth arbenigol ac arweiniad ynghylch dewis ysgol i'w plentyn. Anogir pob rhiant/gofalwr i drafod meysydd posibl o bryder gyda'u Pennaeth Lleol sydd hefyd â mynediad at gyngor arbenigol. Mae polisi'r awdurdod yn ystyried darpariaeth Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol (Cymru), a'r Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY).

Bydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn prosesu'r wybodaeth rydych chi'n ei darparu yn unol â'r Ddeddfwriaeth Diogelu Data, gan gynnwys Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol yr UE (GDPR). Bydd unrhyw wybodaeth bersonol yn cael ei chadw yn gyfrinachol gyda dim ond y bobl angenrheidiol yn gallu ei gweld neu ei defnyddio. Mae'r bobl a allai dderbyn y wybodaeth rydych chi'n ei darparu yn cynnwys: yr ysgol bresennol (os o gwbl), yr ysgol y mae'r disgybl i'w dderbyn iddi, ADY, Cynhwysiant, Gwasanaethau Cymdeithasol, Plant sy'n Derbyn Gofal ac unrhyw sefydliad, gan gynnwys Adrannau eraill y Cyngor, sy'n ymchwilio'n gyfreithlon i honiadau o dwyllo, troseddau troseddol eraill neu amddiffyn plant. Sylwch y gall eich gwybodaeth hefyd gael ei chroeswrio a'i gwirio yn erbyn gwybodaeth a gedwir gan Adrannau eraill y Cyngor. Gellir defnyddio gwybodaeth hefyd ar ffurf ddienw at ddibenion ystadegol.

B. TERFYN MYNEDIAD

1. Mae gan bob ysgol rif derbyn sy'n cael ei bennu yn ôl maint ffisegol yr ysgol yn unol â chyfrifiad Llywodraeth Cymru 'Mesur Capasiti Ysgolion yng Nghymru'. Mae'r nifer derbyn yn cynrychioli nifer y disgyblion y dylid eu derbyn i flwyddyn mynediad arferol yr ysgol (h.y. derbyniad mewn ysgolion cynradd a Blwyddyn 7 mewn ysgolion uwchradd) os derbynnir digon o geisiadau am dderbyniad. Ni ddylid rhagori ar y nifer mynediad fel arfer. Ym mhob un ond yr amgylchiadau mwyaf eithriadol, byddai'r nifer derbyn yn cael ei gymhwyso i grwpiau blwyddyn heblaw am y flwyddyn mynediad arferol.
2. Fel arfer, bydd plentyn yn cael cynnig mynediad i ysgol o ddewis rhieni/gofalwyr oni bai bod y rhif derbyn wedi'i gyrraedd. Pan fydd ceisiadau yn fwy na lleoedd, cymhwysir y meini prawf gor-danysgrifio derbyn.
3. Mae maint dosbarthiadau babanod wedi'i gyfyngu gan y gyfraith i 30 neu lai o ddisgyblion. Os yw'r rhif derbyn perthnasol wedi'i gyrraedd, ni fydd yr awdurdod yn derbyn plentyn i grŵp blwyddyn lle byddai gwneud hynny yn gwrthdaro â'r ddeddfwriaeth maint dosbarth. Fodd bynnag, gellir disgowntio plant penodol ('disgyblion eithriedig') at ddibenion canfod a yw'r terfyn o 30 yn cael ei ragori ai peidio. Mae'r rhain bellach yn cynnwys:-
 - 'plant sy'n derbyn gofal o'r blaen' a 'oedd yn derbyn plant yn flaenorol' y tu allan i'r rownd derbyniadau arferol;
 - Derbyn disgyblion sy'n cael eu derbyn y tu allan i'r rownd dderbyniadau arferol ar ôl diwrnod cyntaf y flwyddyn ysgol lle nad yw'r ysgol wedi cyrraedd ei rhif derbyn ond eisoes wedi trefnu ei dosbarthiadau.
 - Lle mai dim ond un lle sydd ar gael a phlant o enedigaethau lluosog (efeilliaid, tripledi) sydd â'r flaenoriaeth nesaf, er mwyn cydymffurfio â deddfwriaeth maint dosbarth babanod, rhoddir dewis o le i rieni ar adeg y cais. Gall y rheoliadau ganiatáu eithriadau i'r terfynau maint dosbarthiadau yn yr amgylchiadau hyn.
4. Mae'r rhan fwyaf o ysgolion cynradd yn y Fwrdeistref Sirol hefyd yn darparu addysg feithrin. Fodd bynnag, nid oes **cofnod awtomatig i:**
 - dosbarth meithrin o grŵp cyn-feithrin (ar gyfer disgyblion 3 oed erbyn 1 Medi);
 - dosbarth derbyn i blant (4 oed erbyn 1 Medi) sydd wedi mynychu dosbarth meithrin mewn ysgol

Bydd angen ceisiadau am leoedd a bydd meini prawf gordanysgrifio yn cael eu cymhwyso os oes angen.

Yr oedran arferol ar gyfer derbyn ym Mwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yw:

3-4 oed mewn dosbarth meithrin neu ysgolion meithrin,
4-5 oed mewn ysgolion cynradd,
11-12 oed mewn ysgolion uwchradd.

C TREFNIADAETH YSGOLION

Mae pob ysgol yn yr awdurdod yn gyd-addysgol

1. Addysg Feithrin

Mae wedi bod yn sefyllfa hirsefydlog yr awdurdod lleol y dylai pob plentyn gael mynediad at addysg feithrin **rhan-amser** am ddim o ddechrau'r tymor ar ôl pen-blwydd y plentyn yn drydydd. Yn ymarferol, mae plant yn dechrau mynychu addysg feithrin yn yr ysgol yn 3 neu 4 oed, yn dibynnu ar gyfyngiadau rhif dosbarthiadau a'r galw lleol.

Mae'r Polisi Derbyn Addysg Feithrin yn cael ei adolygu'n flynyddol fel rhan o'r trefniadau derbyn cyhoeddedig a bwriedir i'r ddarpariaeth addysg feithrin ganlynol gael ei chynnig ar gyfer 2026/27

Pob Ysgol

- Bydd pob lle cyn-feithrinfa (FPN1) yn rhan-amser am o leiaf dwy awr a hanner y dydd.
- Bydd pob lle meithrin (FPN2) yn llawn amser am o leiaf bum awr y dydd.

Sylwch y bydd pob lle addysg feithrin yn cael ei gynnig yn amodol ar derfynau capasiti fel y pennir gan yr awdurdod lleol. Nid oes **hawli i apelio** ar gyfer derbyniadau meithrin gan fod addysg feithrin yn anstatudol h.y. yn cael ei ddarparu cyn oedran ysgol statudol.

Er nad yw'n gallu rheoli'n uniongyrchol dderbyniadau addysg feithrin a gynigir gan ysgolion Gwirfoddol â Chymorth (VA), mae'r awdurdod lleol yn pennu'r trefniadau cyllido ar gyfer pob lle addysg feithrin ar draws ei ysgolion a gynhelir, gan gynnwys ysgolion VA.

Mae'r trefniadau dirprwyedig presennol yn ei gwneud yn ofynnol i ysgolion dderbyn cyllid yn unol â'r Polisi Derbyn Addysg Feithrin ac felly cynigir y trefniadau ariannu canlynol ar gyfer pob ysgol:

Mae pob lle cyn-feithrinfa (FPN1) ym mis Ionawr ac Ebrill yn cael ei ariannu fel rhan-amser yn unig h.y. 50% o le amser llawn.

Pob lle meithrin (FPN2) i'w ariannu fel llawn-amser.

Sylwer:

- Nid yw disgyblion oedran meithrin yn gymwys i gael cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol
- Ar gyfer disgyblion cyn-feithrin (lleoedd rhan-amser), cyfrifoldeb Pennaeth yr ysgol yw dyrannu sesiynau bore a phrynhawn.
- **Efallai y bydd dyddiad dechrau plentyn yn y Feithrinfa yn cael ei ohirio os nad ydynt wedi'u hyfforddi'n llawn toiled. Gellir trafod hyn gyda'r ysgol unwaith y bydd lle wedi'i ddyrannu i'r plentyn.**
- Er bod ysgolion yn chwarae rhan hanfodol wrth gefnogi datblygiad cyffredinol plant, mae hyfforddiant toiledau yn garreg filltir bersonol hanfodol sy'n cael ei arwain orau gan rieni neu ofalwyr gartref.
- Mae sefydlu'r sgiliau hyn cyn dechrau ysgol yn helpu i sicrhau pontio llyfn a chyfforddus i'r plentyn a'r amgylchedd dysgu. Mewn rhai achosion, gall plant nad ydynt eto wedi'u hyfforddi ar y toiled brofi oedi wrth ddechrau'r ysgol, felly mae'n bwysig sicrhau eu bod wedi cyrraedd y cam hwn cyn eu derbyn.

- Mewn ychydig iawn o achosion, lle gall plant fod ag anghenion sy'n dod i'r amlwg, anabledd neu gyflwr meddygol ac nad ydynt wedi'u hyfforddi yn y toiled erbyn amser derbyn yr ysgol, gellir ystyried trefniant pontio pwrpasol. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yng nghanllawiau toiledau MTCBC.
- Mae cymorth i rieni / gofalmwr ar sgiliau hyfforddi iechyd y bledren a'r coluddyn a thoiledau ar gael drwy'r gwefannau canlynol.
 - [Adnoddau Hyfforddi Toiledau a Potty - Bladder & Bowel UK](#)
 - [Sut i drenio potty - NHS](#)

Derbyniadau cyn y feithrinfa (Rising 3's)

Mae plant sy'n troi'n 3 rhwng 1 Medi a 31 Mawrth (Rising 3's) yn gymwys i wneud cais am le cyn meithrin i ddechrau'r tymor ar ôl eu trydydd pen-blwydd h.y. yn Nhymor y Gwanwyn a'r Haf bob blwyddyn. Darperir lleoedd cyn-feithrin yn amodol ar argaeledd ac ni ellir eu gwarantu mewn unrhyw ysgol. Unwaith y bydd y llety meithrin yn cael ei ystyried yn llawn, ni chaniateir derbyn disgyblion cyn-feithrin pellach.

Ni fydd gan y plant hynny sy'n cael eu derbyn i **ddosbarth cyn-feithrin hawl awtomatig i barhau ag addysg yn yr ysgol honno**. Er y bydd pob ymdrech yn cael ei wneud i ddarparu ar gyfer y disgyblion hyn i drosglwyddo i'r dosbarth Meithrin ym mis Medi canlynol, **efallai y bydd achlysuron pan na fydd yn bosibl i'r trosglwyddiad hwn ddigwydd**.

Nid oes hawl i apelio ar gyfer lleoedd cyn-feithrinfa a meithrinfa.

Dyddiadau allweddol ar gyfer ymgeisio

Carfan derbyn	Ffurflen a ddychwelwyd gan
Dosbarth Cyn-Feithrin Ysgol Gynradd Tymor y Gwanwyn – Ionawr 2027 (Pen-blwydd 3 oed yn disgyn rhwng 1 Medi 2026 a 31 Rhagfyr 2026)	28th Chwefror 2026
Dosbarth Cyn-Feithrin Ysgol Gynradd Tymor yr Haf – Ebrill 2027 (Pen-blwydd yn 3 oed yn disgyn rhwng 1 Ionawr 2027 a 31 Mawrth 2027)	31st Mai 2026

Cyn belled ag y bo modd, bydd yr awdurdod lleol yn sicrhau bod darpariaeth ar gael o fewn ysgol dewis gyntaf y teulu. Fodd bynnag, lle nad yw ysgolion yn gallu cwrdd â'r galw, bydd lle mewn ysgol(au) amgen yn cael ei gynnig.

Darparwyr Addysg Cofrestredig (REPs) mewn lleoliadau nad ydynt yn cael eu cynnal

Gall yr awdurdod lleol ddarparu cyllid grant Blynnyddoedd Cynnar i blant gael mynediad at le addysg feithrin rhan-amser yn un o' r 3 Darparwr Addysg Gofrestredig ym Merthyr Tudful fel dewis arall yn lle mynychu addysg feithrin mewn ysgol.

Mae'r lleoliadau hyn wedi'u cofrestru ar hyn o bryd fel Darparwyr Addysg Blynyddoedd Cynnar ym Merthyr Tudful a'u manylion yw:-

- Cylch Meithrin (Welsh Medium), based at Carmel Chapel, Twyncarmel.
- Ysgol Gynradd Little Rascals, wedi'i lleoli yn y Ganolfan Blant Integredig, Pentrebach
- Blynyddoedd Cynnar Blossom, Heol Heolgerrig, Heolgerrig, CF48 1RP

Os oes angen rhagor o wybodaeth arnoch am Ddarparwyr Addysg Blynyddoedd Cynnar – gellir cysylltu â'r **Tîm Blynyddoedd Cynnar** ar 01685 725000.

Ni fydd yr awdurdod lleol yn ariannu lleoedd mewn lleoliadau nad ydynt yn cael eu cynnal mewn bwrdeistrefi sirol eraill.

Gall rhieni sy'n gweithio, neu'r rhai mewn addysg/hyfforddiant plant 3 neu 4 oed, wneud cais am gymorth gan y llywodraeth gyda chostau gofal plant.

O dan y Cynnig Gofal Plant i Gymru, gall rhieni hawlio hyd at 30 awr yr wythnos o addysg gynnar a gofal plant yng Nghymru, am hyd at 48 wythnos o'r flwyddyn. Ym Merthyr Tudful, ar gyfer plant sy'n derbyn lle meithrin rhan-amser, mae'r 30 awr yn cynnwys 12.5 awr o addysg gynnar a 17.5 awr o ofal plant. Bydd y plant hynny sy'n derbyn lle meithrin llawn amser ond yn gallu gwneud cais am Gynnig Gofal Plant ar gyfer gwyliau'r ysgol.

[Cael 30 awr o ofal plant i blant 3 a 4 oed | LLYWODRAETH. CYMRU](#)

Derbyniadau Meithrin (Rising 4's)

Gwybodaeth Bwysig

Ni fydd gan ddisgyblion sy'n cael eu derbyn i **ddosbarth meithrin hawl awtomatig i barhau ag addysg yn yr ysgol honno**. Er y bydd pob ymdrech yn cael ei wneud i ddarparu ar gyfer y disgyblion hyn, rhaid gwneud cais ffurfiol am drosglwyddo i'r dosbarth Derbyn (ar ôl ei drosglwyddo o'r feithrinfa). **Efallai y bydd achlysuron pan na fydd yn bosibl i'r trosglwyddiad hwn ddigwydd.**

Bydd lleoedd meithrin yn llawn amser a byddant am o leiaf bum awr y dydd.

Dyddiadau allweddol ar gyfer ymgeisio

Carfan derbyn	Ffurflen a ddychwelwyd gan
Dosbarth Meithrin Ysgol Gynradd (3 oed cyn 1 Medi 2026)	30th Tachwedd 2025

Meini prawf ar gyfer Mynediad i Ddisgyblion i ddosbarth meithrin/ysgol

Am fanylion am y meini prawf dros danysgrifio ar gyfer mynediad i ddisgyblion, cyfeiriwch at Adran I - *"Beth sy'n digwydd pan fydd gormod o blant yn gwneud cais am leoedd?"*

2. Mynediad i'r Dosbarth Derbyn

Mae'n rhaid i rieni/gofalwyr plant sy'n mynychu dosbarth meithrin mewn ysgol, neu ysgol feithrin bwydo, wneud cais am le yn y brif ysgol pan fydd y plentyn yn cyrraedd yr oedran i gael ei dderbyn i'r ysgol gynradd. **Nid yw plant sy'n mynychu dosbarth meithrin yn**

trosglwyddo'n awtomatig i'r ysgol.

Mae'r dyddiadau allweddol ar gyfer ceisiadau i'w gweld ar dudalen 3 o'r llyfryn hwn. Bydd derbyniadau ar-lein ar agor yn ystod tymor yr hydref ac mae'n bwysig nad ydych chi'n colli lle oherwydd cais hwyr.

3. Derbyn i ysgolion cynradd

Ym Merthyr Tudful, mae plant rhwng 3/4-11 oed yn cael eu cydnabod fel disgyblion sy'n derbyn addysg gynradd.

Mae presenoldeb yn yr ysgol rhwng tair oed a dyddiad pumed pen-blwydd y plentyn yn ddewisol ac mae gan rieni yr hawl i ohirio mynediad eu plentyn i'r ysgol tan y tymor ar ôl eu pumed pen-blwydd.

Mae gan bob plentyn hawl i ddechrau'r ysgol ar ddechrau'r flwyddyn ysgol (Medi) lle maent yn dod yn bump. Bydd plant yn gallu mynychu'r ysgol pan fyddant yn dair neu bedair oed a dylai rhieni drafod y ddarpariaeth hon gyda staff y Tîm Derbyn Ysgolion.

Mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i bob plentyn dderbyn addysg amser llawn o ddechrau'r tymor ysgol ar ôl ei bumed pen-blwydd.

Os bydd rhieni/gofalwyr yn dewis gohirio dyddiad cychwyn eu plentyn tan y tymor ar ôl iddynt droi'n bump oed, dylai'r rhiant roi gwybod i'r awdurdod lleol yn ysgrifenedig erbyn 22 Rhagfyr 2025. Gellir gwneud hyn drwy e-bostio school.admissions@merthyr.gov.uk, neu drwy anfon llythyr at Derbyniadau Ysgolion, Yr Adran Ddysgu, Y Ganolfan Ddinesig, Stryd y Castell, Merthyr Tudful, CF47 8AN.

4. Derbyn i Ysgolion Uwchradd

Bydd plant yn trosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd ar ddechrau'r flwyddyn ysgol ar ôl eu pen-blwydd ar ddeg. Rhaid i bob trosglwyddiad o'r fath gael ei wneud trwy ffurflen gais wedi'i chwblhau. Ar gyfer plant a anwyd rhwng 1 Medi 2014 a 31 Awst 2015, bydd yn trosglwyddo i'r ddarpariaeth ysgol uwchradd leol ym mis Medi 2026. Bydd penaethiaid ysgolion cynradd yn gallu hysbysu rhieni/gofalwyr yr ysgol uwchradd y dylai eu plant eu mynychu fel arfer a rhoi gwybod i rieni/gofalwyr am y trefniadau cludiant a fabwysiadwyd gan yr awdurdod lleol. Os yw rhieni/gofalwyr yn dymuno i'w plentyn fynychu ysgol uwchradd nad yw'n gwasanaethu eu hardal, dylent gysylltu â'r Tîm Derbyn Ysgol am gyngor (01685 725000). Dylid gwneud ceisiadau am dderbyniadau o'r fath cyn gynted â phosibl ac fel y nodir yn "Gwneud cais am le" (tudalen 3). Mae'r meini prawf perthnasol wedi'u rhestru yn Adran I - "Beth sy'n digwydd pan fydd gormod o blant yn gwneud cais am leoedd?".

5. Newid Ysgolion

Mae newid ysgolion ar unrhyw adeg yn gam difrifol i blentyn. Gall penderfyniad o'r fath fod yn anochel, e.e. o ganlyniad i'r teulu symud adref, a bydd angen i rieni mewn amgylchiadau o'r fath gysylltu â'r ysgol leol yn ogystal â'r Tîm Derbyn Ysgol am gymorth (01685 725000). Os hoffai rhieni/gofalwyr drosglwyddo o un ysgol i'r llall, dylent drafod y sefyllfa gyda'r Pennaeth presennol yn gyntaf. Os, yn dilyn y drafodaeth hon, mae rhieni/gofalwyr yn dal i dymuno trosglwyddo eu plentyn i ysgol newydd, dylent gysylltu â'r Tîm Derbyn Ysgol am gyngor cyn gwneud y cais.

Cyfeiriwch hefyd at Adran B (tudalen 23) am wybodaeth sy'n ymwneud â thrafnidiaeth o'r cartref i'r ysgol.

Os nad yw'r grŵp blwyddyn perthnasol yn yr ysgol sy'n derbyn wedi cyrraedd terfyn derbyn cyhoeddedig yr ysgol (gan gynnwys, lle bo'n briodol, y nifer cydnabyddedig o leoedd wrth gefn) ar gyfer plant y mae eu rhieni/gofalwyr eisoes wedi gwneud cais am le yn yr ysgol ar eu cyfer, yna dylid derbyn y plentyn i'r ysgol.

Trosglwyddiadau Cynradd - Gall dosbarthiadau gynnwys mwy nag un grŵp oedran, ac yn yr achos hwnnw bydd gan y Pennaeth y dasg o leoli'r plentyn yn y dosbarth mwyaf priodol. Mae'r Llywodraeth wedi cyfyngu nifer y plant sy'n gallu mynychu dosbarthiadau cynradd i uchafswm o 30 o ddisgyblion mewn dosbarthiadau Derbyn, Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2. Gallai hyn arwain at unrhyw swydd wag addas ar gael.

Trosglwyddiadau Uwchradd - Dylai rhieni/gofalwyr nodi y gall argaeledd dewisiadau opsiynau a'r cwricwlwm sy'n cael ei ddilyn amrywio o ysgol i ysgol, a gall hyn fod yn bryder wrth symud ysgolion, yn enwedig yn ystod blynyddoedd 10/11. Ni ddylid tybio y bydd yr un dewisiadau opsiwn ar gael mewn ysgol arall

6. Polisi'r Gymraeg

Yn dilyn cyflwyno deddfwriaeth newydd Cwricwlwm Cymru, 'Mae gan benaethiaid a darparwyr addysg feithrin a ariennir nad yw'n cael ei chynnal yn ddisgresiwn ynghylch a ydynt yn cyflwyno Saesneg i ddysgwyr rhwng 3 a 7 oed. Mae hyn er mwyn hwyluso trochi Cymraeg yn y blynyddoedd cynnar'.

I gael rhagor o wybodaeth am y Cwricwlwm i Gymru, ewch i [Crynodeb o'r ddeddfwriaeth - Hwb \(llyw.cymru\)](#)

Yn unol â'r Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg (Ebrill 2010), polisi'r awdurdod lleol yw y dylai pob plentyn gael cyfle i ddysgu a defnyddio'r Gymraeg.

Mae dwy ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg ym Merthyr Tudful, ac un ddarpariaeth ysgol cyfrwng Cymraeg yn y Cyfnod Sylfaen:-

- Ysgol Gynradd Gymraeg Santes Tudful
- Ysgol Gynradd Gymraeg Rhyd-y-Grug
- Ysgol Gynradd Gymraeg Santes Tudful Safle'r Gurnos

Mae addysg ar gael mewn ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg i bob disgybl y mae eu rhieni yn dewis addysg cyfrwng Cymraeg. Er mai'r brif gyfrwng addysgu yw Cymraeg, mae safonau uchel yn Saesneg yn cael eu cynnal.

Bydd disgyblion sy'n mynychu ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg yn gallu parhau â'u haddysg mewn ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg, a bydd hyn yn digwydd y tu allan i Fwrdeistref Sirol Merthyr Tudful. Mae gan yr awdurdod lleol bartneriaeth lwyddiannus gydag Ysgol Gyfun Rhydywaun yn Rhondda Cynon Taf.

Mae hefyd 5 Cylch Meithrin ar gael ym Merthyr Tudful i rieni sy'n dymuno i'w plentyn cyn-ysgol fynychu darpariaeth cyn-ysgol Gymraeg:

Cylch Meithrin Aberfan

Cylch Meithrin Gurnos

Cylch Meithrin Pentrebach

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd ar 01685 725000 neu fis@merthyr.gov.uk

Cymraeg fel ail iaith mewn ysgolion cyfrwng Saesneg

- Yn y Feithrinfa i Flwyddyn 2, mae'r Gymraeg yn cael ei dysgu i bob disgybl. Mae'r pwyslais ar ddefnyddio'r iaith gyda phwrpas ac mewn sefyllfaoedd ystyrlon. Yn ogystal, anogir y defnydd o'r iaith yn ystod y diwrnod ysgol.
- Ym Mlynedd 3-6, mae'r iaith yn cael ei datblygu ymhellach ar lafar a rhoddir mwy o sylw i sgiliau addysgu, darllen ac ysgrifennu.
- Ym Mlynedd 7-11, mae'r Gymraeg yn cael ei dysgu i bob disgybl.

I gael rhagor o wybodaeth am fanteision Addysg Cyfrwng Cymraeg, cyfeiriwch at y Llyfryn Dod yn Ddwyieithog, sydd i'w weld ar wefan y Cyngor www.merthyr.gov.uk.
<https://www.merthyr.gov.uk/media/6198/being-bilingual-booklet-2020.pdf>

D. DERBYN I YSGOLION GWIRFODDOL A GYNORTHWYR

Polisi Derbyn Ysgol Gatholig Bendigaid Carlo Acutis (BCA) (3-16)

Mae ysgol Gatholig y Bendigaid Carlo Acutis yn ysgol wirfoddol a gynorthwyr yn Archesgobaeth Caerdydd. Mae'r trefniadau derbyn / polisi derbyn ar gyfer Ysgol Gatholig BCA yn cael eu pennu gan y corff llywodraethu, sydd â'r unig gyfrifoldeb am dderbyniadau i'r ysgol a bydd yn gweithredu yn unol â holl ddarpariaethau perthnasol Codau 2013 Llywodraeth Cymru ar Dderbyniadau i Ysgolion ac Apeliadau Derbyn i Ysgolion a gyda'r gyfraith ar dderbyniadau i ysgolion fel y mae'n berthnasol i ysgolion a gynhelir.

Mae gan y Bendigaid Carlo Acutis ethos Catholig. Mae'r ysgol yn cael ei llywodraethu fel rhan o'r eglwys Gatholig yn unol â'i Gweithred Ymddiriedolaeth a'i Offeryn Llywodraethu ac mae'n ceisio bod yn dyst i Iesu Grist bob amser. Gofynnwn i bob rhiant sy'n gwneud cais am le yma barchu'r ethos hwn a'i bwysigrwydd i gymuned yr ysgol. Nid yw hyn yn effeithio ar hawl rhieni nad ydynt o'r ffydd Gatholig, neu heb gefndir ffydd, i wneud cais am le a chael eu hystyried gan fod yr ysgol yn croesawu ac yn annog ceisiadau gan bob teulu.

Mae'n ofynnol penderfynu'r Polisi Derbyn ar gyfer BCA ar gyfer 2026/27 AY erbyn 15 Ebrill 2025 ond yn unol â'r cod, mae gan y corff llywodraethu tan 1 Mehefin 2025 i ddarparu copi o'i drefniadau derbyn llawn i'r awdurdod lleol er mwyn darparu prospectws cyfansawdd i rieni.

E. TREFNIADAU DERBYN I DDISGYBLION AG ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL

Efallai y bydd angen mynediad at ddarpariaeth arbenigol ar nifer fach o ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY), megis Sylfaen Adnoddau Dysgu (LRB) neu Ysgol Arbennig. Mae derbyniad i LRB neu Ysgol Arbennig yn cael ei bennu gan banel aml-

asiantaeth ac mae lleoliadau'n cael eu hadolygu'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn parhau i fod y ddarpariaeth fwyaf priodol i'r rhai sy'n cael eu lleoli.

Pan fo plentyn wedi mynychu LRB Blynnyddoedd Cynnar, nid oes hawl awtomatig i fynychu LRB Cyfnod Allweddol 2, byddai hyn yn cael ei bennu gan y Panel Anghenion Dysgu Ychwanegol.

Os yw plentyn wedi gwneud digon o gynnydd i ddychwelyd i addysg brif ffrwd, byddai angen gwneud cais am dderbyniad i'w ysgol dalgylch. Byddai rhieni/gofalwyr yn cadw'r hawl i fynegi ffafriaeth. Mewn achos o'r fath, byddai unrhyw gais am dderbyniad yn cael ei drin yn union yr un modd ag unrhyw gais arall am addysg brif ffrwd ac felly byddai'n destun y broses dderbyn gyhoeddedig.

Efallai bod rhai disgyblion, o ganlyniad i'w hanghenion dysgu ychwanegol, wedi cael Datganiad o Anghenion Addysgol Arbennig (AAA). Mae Llywodraeth Cymru wedi diwygio'r system AAA ac ym mis Medi 2022 dechreuodd Datganiadau AAA gael eu trosi'n Gynlluniau Datblygu Unigol (IDPs). Disgwylir i'r broses hon gael ei chwblhau erbyn Medi 2025.

Disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol ond heb Gynllun Datblygu Unigol neu Ddatganiad o Anghenion Addysgol Arbennig

Mae trefniadau derbyn ar gyfer plant ag anghenion dysgu ychwanegol ond nad oes ganddynt Gynllun Datblygu Unigol neu Ddatganiad AAA yn cael eu trin ar yr un sail ag ymgeiswyr eraill. Mae ceisiadau mewn perthynas â phlant o'r fath yn cael eu hystyried ar sail meini prawf derbyn yr awdurdod lleol.

Disgyblion sydd â Chynllun Datblygu Unigol neu Ddatganiad o Anghenion Addysgol Arbennig

Os oes gan blentyn Gynllun Datblygu Unigol a gynhelir gan yr awdurdod lleol neu Ddatganiad AAA a gynhelir gan yr awdurdod lleol, bydd y tîm ADY o fewn yr awdurdod lleol yn gyfrifol am gynghori ar ddarpariaeth dysgu ychwanegol i'w wneud gan yr ysgol, ac am ystyried addasrwydd yr ysgol wrth gwblhau'r Cynllun Datblygu Unigol neu ddilyn adolygiad sy'n canolbwyntio ar y person.

Os yw rhiant/gofalwr plentyn ag Anghenion Dysgu Ychwanegol yn dymuno apelio yn erbyn unrhyw benderfyniadau a wneir ynghylch lleoliad ysgol, gellir gwneud apêl i Dribiwnlys Addysg Cymru (ET), drwy eu tudalen we: <https://educationtribunal.gov.wales/>

F. TREFNIADAU GYDAG AWDURDODAU LLEOL CYFAGOS

Gall rhieni wneud cais i'w plentyn fynychu unrhyw ysgol, mewn unrhyw awdurdod lleol, yn ddarostyngedig i feini prawf derbyn yr ysgol honno/awdurdod lleol ac ar yr amod bod gan yr ysgol ddigon o leoedd. Dylid gwneud ymholiadau i awdurdod derbyn yr awdurdod lleol hwnnw yn y lle cyntaf.

G. GWNEUD CAIS AM LE

Rhaid gwneud **cais am le mewn ysgol o fewn yr Awdurdod Lleol** yn swyddogol trwy'r porth Ar-lein i'r awdurdod lleol, neu am le yn Ysgol Gatholig Blessed Carlo Acutis 3-16, mae'r cais i'w wneud yn uniongyrchol i gorff llywodraethu'r ysgol honno. Y meini prawf cyhoeddedig mewn perthynas ag Adran I - *"Beth sy'n digwydd pan fydd gormod o blant yn gwneud cais am leoedd?"* yn gosod pob ymgeisydd yn nhrefn blaenoriaeth ar gyfer derbyniadau. Mae'r awdurdod lleol yn cynnig lleoedd derbyn yn ystod y tymor cyn i blentyn ddechrau'r ysgol. Dylai rhieni/gofalwyr wneud cais erbyn 31 Hydref 2025 am dderbyniad i'r ysgol uwchradd ym mis Medi 2026 ac erbyn 31 Rhagfyr 2025 am dderbyniad i'r dosbarth derbyn mewn ysgolion cynradd ym mis Medi 2026; a 30 Tachwedd 2025 ar gyfer mynediad i'r dosbarth meithrin ym mis Medi 2026.

Bydd yr awdurdod yn hysbysu rhieni/gofalwyr a yw'n bosibl i blentyn fynychu'r ysgol a ffeirir ai peidio. Ni ddylai rhieni/gofalwyr oedi cyn trafod eu cais gyda'r Pennaeth a fydd, os yw'n briodol, yn trefnu i rieni/gofalwyr ymweld â'r ysgol.

Mae pob ysgol yn cynhyrchu prospectws sy'n cynnwys gwybodaeth berthnasol gan gynnwys manylion am ei nodau a'i chredoau addysgol, trefniadaeth a chyfleoedd cwricwlwm, ac unrhyw weithgareddau allgyrsiol. Mae prospectws ysgol ar gael gan Bennaeth yr ysgol.

H. AMSERIAD Y BROSES DDERBYN

Am fanylion am ddyddiadau cau derbyn, gweler tudalen 2.

Bydd unrhyw gais am dderbyniad sy'n cael ei wrthod yn cael cynnig apêl a bydd angen ei wneud erbyn y dyddiadau canlynol.

Mynediad Uwchradd – 15 Mawrth 2026

Derbyniad Derbyniad – 2 Mai 2026

Os bydd cais apêl yn aflwyddiannus, bydd panel apêl annibynnol yn cynnig gwrandawriad i chi.

Bydd ceisiadau hwyr yn cael eu derbyn ar yr amod bod rheswm addas dros gyflwyno ar ôl i'r dyddiad cau gael ei roi. Fodd bynnag, derbynnir ceisiadau mewn perthynas â 'phlant sy'n derbyn gofal' neu blant sydd â Chynllun Datblygu Unigol neu ddatganiad AAA, sy'n enwi ysgol benodol.

Fi. BETH SY'N DIGWYDD PAN FYDD GORMOD O BLANT YN GWNEUD CAIS AM LEOEDD?

Os yw nifer y dewisiadau a dderbynnir ar gyfer ysgol yn is na rhif derbyn yr ysgol, bydd pob cais am dderbyniad i'r ysgol yn cael ei ganiatáu. Ni ellir cadw lleoedd i blant 'yn y dalgylch' oni bai eu bod yn blant o oedran derbyn y mae eu rhieni wedi gwneud cais i'w gohirio mynediad i'r ysgol tan ddyddiad diweddarach yn yr un flwyddyn ysgol.

Os oes mwy o ymgeiswyr na lleoedd ar gael, bydd yr awdurdod lleol yn cymhwyso'r meini prawf gordanysgrifio canlynol er mwyn penderfynu ar ddyraniad y lleoedd sydd ar gael:

Categori Blaenoriaeth 1: 'Plant sy'n Derbyn Gofal' (plant mewn gofal cyhoeddus) a chynt 'Plant sy'n Derbyn Gofal'.

Categori Blaenoriaeth 2: Plant y mae eu cartref y tu mewn i ddalgylch yr ysgol ac mae ganddynt frawd neu chwaer hŷn yn mynychu'r ysgol o'r un cyfeiriad, ar ddyddiad y cais, a fydd yn parhau i fynychu'r ysgol honno ym mis Medi 2026.

Categori Blaenoriaeth 3: Plant y mae eu cartref y tu mewn i ddalgylch yr ysgol nad oes ganddynt frawd neu chwaer hŷn sy'n mynychu'r ysgol.

Categori Blaenoriaeth 4: Plant y mae eu cartref y tu allan i ddalgylch yr ysgol ac sydd â brawd neu chwaer hŷn yn mynychu o'r un cyfeiriad, ar ddyddiad y cais, a fydd yn parhau i fynychu'r ysgol honno ym mis Medi 2026.

Categori Blaenoriaeth 5: Plant y mae eu cartref y tu allan i ddalgylch yr ysgol nad oes ganddynt frawd neu chwaer hŷn yn mynychu'r ysgol. Bydd plant sy'n byw o fewn MTCBC, yn cael blaenoriaeth dros ddisgyblion y tu allan i'r sir.

Er mwyn osgoi pob amheuaeth, mae'r cyfeiriad at 'cartref' yn y categorïau gor-danysgrifio uchod a'r 'tiebreaker' isod yn cyfeirio at leoliad gwirioneddol yr annedd breswyl lle mae'r plentyn yn byw.

Bydd plant yn cael eu dosbarthu fel brodyr a chwiorydd os:-

- a) Maent yn frawd neu chwaer llawn neu hanner
- b) Maent yn frawd neu chwaer fabwysiedig neu faethu
- c) Maent yn blant sy'n byw yn llawn amser/yn barhaol yn yr un aelwyd h.y. llysfrawd/llyschwaerer

SYLWCH NAD YW CEFNDRYD, NITHOEDD NEU NAI YN CAEL EU CYFRIF FEL BRODYR A CHWIORYDD

Ni ellir ystyried trefniadau gofal plant/gwarchod plant na man gwaith rhiant wrth gymhwyso meini prawf derbyn.

I gael rhagor o wybodaeth, anfonwch e-bost atom yn school.admissions@merthyr.gov.uk, neu ffoniwch y Ganolfan Gyswilt Cwsmeriaid (01685) 725000 a gofynnwch am y Tîm Derbyn i Ysgolion.

Torrwr tei

Bydd plant yn cael eu derbyn hyd at y Rhif Derbyn yn nhrefn blaenoriaeth fel yr amlinellir uchod. Bydd plant sy'n byw o fewn MTCBC yn cael blaenoriaeth ar gyfer derbyniadau dros ddisgyblion y tu allan i'r sir. Os na ellir cynnig lle i'r holl ymgeiswyr, o fewn unrhyw un o'r categorïau blaenoriaeth a restrwyd, rhoddir blaenoriaeth i blant sy'n byw agosaf at yr ysgol. Bydd pellter yn cael ei fesur gan yr awdurdod gan ddefnyddio'r llwybr cerdded diogel byrraf rhwng cyfeiriad y cartref a'r giât ysgol agored agosaf. Er mwyn osgoi amheuaeth, mewn ardaloedd lle nad oes llwybr cerdded diogel wedi'i nodi gan yr awdurdod, bydd y llwybr gyrru byrraf rhwng y cyfeiriad cartref a'r giât ysgol agored agosaf yn cael ei ddefnyddio. Bydd y pellter yn cael ei fesur trwy ddefnyddio system electronig 'mapio ysgolion' yr awdurdod yn unig, er mwyn sicrhau cyfle cyfartal i bob cais. Ni fydd mesuriadau a gyfrifir gan unrhyw system arall yn cael eu hystyried. Y cyfeiriad cartref mewn achosion lle mae rhieni wedi rhannu cyfrifoldeb am blant, fydd y cyfeiriad y talir Budd-dal Plant iddo.

Bydd 'Plant sy'n Derbyn Gofal' hefyd yn cael eu derbyn i ysgol ddewisol y tu allan i'r rownd dderbyn arferol. Ni ellir gwrthod y derbyniad oni bai y byddai gwneud hynny yn niweidio yn ddifrifol ddarparu addysg effeithlon neu ddefnydd effeithlon o adnoddau.

Apelau

Proses Apelio

Bydd rhieni/gofalwyr yn cael eu hysbysu, yn ysgrifenedig, o ganlyniad eu cais gan gynnwys y modd o apelio yn erbyn y penderfyniad. Pan fo apelio yn cael ei wneud, gellir gwneud hyn yn Gymraeg neu Saesneg.

Ar y cais mae'n ofynnol i rieni/gofalwyr nodi dewis ysgol, cyntaf, ail a thrydydd. Os, ar ôl cymhwyso'r meini prawf derbyn, nid yw wedi bod yn bosibl derbyn y plentyn i'w ysgol ddewis gyntaf, gwneir trefniadau ar gyfer derbyn i'r ail ddewis. Os yw rhieni/gofalwyr yn anhapus â'r canlyniad hwn, gallant gyflwyno apêl yn erbyn y penderfyniad Derbyn Ysgol.* Pan nad yw rhieni/gofalwyr wedi datgan ail neu drydydd dewis, ar gyfer ceisiadau gorfodol am oedran ysgol, cysylltir â nhw a gofynnir iddynt a ydynt yn dymuno gwneud hynny:

- 1) Gwnewch ail ddewis o'u dewis eu hunain.
- 2) Derbyn ysgol amgen y gall yr Awdurdod Lleol (ALI) ei chynnig.
- 3) Apelio yn erbyn y penderfyniad i beidio â derbyn y plentyn i'r ysgol ddewis gyntaf.

* Ddim yn berthnasol ar gyfer ceisiadau am fynediad i ysgolion meithrin neu ddosbarthiadau, neu ddarpariaeth cyn-feithrin.

Gweithdrefn Apelio

Rhaid i rieni/gofalwyr sy'n dymuno apelio yn erbyn canlyniad eu cais am dderbyn eu plentyn(au) i ysgol (ac eithrio ysgol Eglwys Wirfoddol a Gynorthwyr);

1. Rhoi llythyr apêl ysgrifenedig i'r Awdurdod Lleol o fewn 10 diwrnod gwaith i'r penderfyniad derbyn.
2. Cynnwys y wybodaeth ganlynol yn y llythyr
 - a. Enw a dyddiad geni eich plentyn.
 - b. Enw'r ysgol ffafriol y gwrthodwyd lle iddi.
 - c. Y seiliau y mae eich apêl yn cael ei wneud arnynt.
3. Anfonwch y llythyr apêl at; Y Cyfarwyddwr Addysg, Y Ganolfan Ddinesig, Stryd y Castell, Merthyr Tudful, CF47 8AN neu e-bostiwch school.admissions@merthyr.gov.uk

Bydd swyddog derbyn ysgolion yr ALI yn trefnu i unrhyw apeliadau gael eu clywed gan banel annibynnol. Bydd apeliadau'n cael eu clywed o fewn 30 diwrnod ysgol i'r dyddiad cau ar gyfer derbyn apeliadau.

Bydd rhieni/gofalwyr yn cael o leiaf 14 diwrnod, o ddyddiad y postio h.y. 10 diwrnod gwaith, hysbysiad ysgrifenedig o'r dyddiad y bydd yr apêl yn cael ei chlywed. Gellir gweithredu amserlen fyrrach gyda chytundeb y ddau barti.

Gall rhieni/gofalwyr fynychu'r gwrandawriad a gwneud sylw i'r panel (ysgrifenedig a/neu lafar). Bydd rhieni/gofalwyr yn cael yr opsiwn i siarad Cymraeg yn y cyfarfod. Mewn amgylchiadau o'r fath lle na ellir cynnal y cyfarfod yn gyfan gwbl yn Gymraeg, darperir gwasanaethau cyfieithu ar y pryd.

Os yw rhieni/gofalwyr yn dewis mynychu'r gwrandawriad, gall ffrind, cynghorydd, cyfieithydd neu lofnodwr eu cyfeilio neu eu cynrychioli a fydd yn bresennol mewn rôl gefnogol yn unig, oni bai bod y rhieni/gofalwyr yn dewis bod y ffrind/cynrychiolydd yn siarad ar eu rhan. Os yw rhieni/gofalwyr yn bwriadu mynd gyda nhw, dylent roi gwybod i'r ALI ymlaen llaw.

Os bydd rhieni/gofalwyr yn dewis cael eu cynrychioli gan gyfreithiwr, rhaid hysbysu'r ALI yn ysgrifenedig o leiaf 7 diwrnod cyn dyddiad y gwrandawriad (cyfeiriad fel uchod).

Rhaid i rhieni/gofalwyr beidio â bod yng nghwmni aelod o'r Cyngor Bwrdeistref Sirol, Swyddog Awdurdod Lleol neu wleidydd lleol gan y gallai hyn arwain at wrthdaro buddiannau.

Gall rhieni/gofalwyr ddewis peidio â mynychu'r gwrandawriad, yna bydd y canlyniad yn cael ei benderfynu ar gynnwys y llythyr gwreiddiol (ac unrhyw wybodaeth gefnogol ysgrifenedig ychwanegol) a anfonir ymlaen gan y rhieni/gofalwyr.

Bydd rhieni/gofalwyr yn cael eu hysbysu o ganlyniad yr apêl, yn ysgrifenedig, o fewn 5 diwrnod gwaith i ddiwedd y gwrandawriad apêl.

Nid yw derbyn cynnig ail ddewis yn atal rhieni/gofalwyr rhag cyflwyno apêl yn erbyn y penderfyniad i beidio â derbyn y plentyn i'r ysgol ddewis gyntaf.

Sylwch mai cyfrifoldeb rhiant/gofalwyr yw profi bod cais am apêl wedi'i anfon ac felly rydym yn cynghori'n gryf bod pob cais am apêl yn cael ei anfon trwy **gyflenwad wedi'i recordio** neu e-bost wedi'i olrhain at ddibenion tystiolaeth.

Plant Oed Meithrin (o dan 5 oed).

Nid oes unrhyw ffordd i apelio yn erbyn gwrthod derbyn plant cyn-feithrin neu feithrin (naill ai ar sail amser llawn neu ran-amser) i ysgol.

Sail yr Apêl

- 1) Bydd pob apêl a ganiateir yn cael ei ystyried yng ngoleuni meini prawf derbyn yr ALI i benderfynu a yw'r broses gywir wedi'i dilyn wrth gymhwyso'r meini prawf hwn.
- 2) Os canfyddir bod yr ysgol yn llawn, yna rhoddir ystyriaeth i gryfder achos y rhiant/gofalwr i benderfynu a ddylid derbyn y plentyn i'r ysgol honno o hyd.
- 3) Mewn perthynas ag apêl yn erbyn derbyniadau i ddosbarthiadau derbyn, blwyddyn 1 neu flwyddyn 2, sy'n cael eu heffeithio gan y terfyn deddfwriaeth maint dosbarth babanod o 30, rhaid i'r panel ond edrych ar a yw'r meini prawf derbyn wedi'u cymhwyso'n gywir.

Apeliadau i Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr (Eglwys)

Rhaid gwneud apeliadau yn erbyn penderfyniadau mewn perthynas â derbyniad i Ysgol Gatholig 3-16 y Bendigaidd Carlo Acutis 3-16 yn uniongyrchol i gorff llywodraethu'r ysgol. Gellir gwneud hyn trwy gyfeirio'r llythyr apêl i'r Clerc i'r corff llywodraethu a'i anfon ymlaen i'r ysgol.

J. GWIRIO GWYBODAETH

Cyfeiriad cartref

Dylid atodi gwirio cyfeiriad, er enghraifft un o'r canlynol - Datganiad Treth y Cyngor, bil cyfleustodau diweddar, cyfnewid contractau, i'r ffurflen gais. Rhaid i hwn fod yn gyfeiriad cartref parhaol y plentyn. Bydd unrhyw le a gymeradwywyd ar sail preswyllo yn cael ei dynnu'n ôl os nad yw'r disgybl bellach yn preswyllo'n barhaol yn y cyfeiriad ar ddechrau'r tymor ysgol y mae'r cais yn ymwneud ag ef.

Cyfrifoldeb Rhieni

Dim ond personau sy'n dal cyfrifoldeb rhieni am y plentyn a enwir ar gais derbyn sy'n gallu gwneud cais a bydd yn ofynnol iddynt wneud datganiad fel rhan o'r broses ymgeisio. Yn nodweddiadol, disgwylir i'r person sy'n gwneud cais fyw yn yr un cyfeiriad â'r plentyn ac yn cael ei alw'n 'rhiant' at ddibenion derbyn. Pan fydd cyfrifoldeb rhieni yn cael ei rannu'n gyfartal, bydd y cyngor yn gofyn i rieni y plentyn benderfynu pa riant ddylai gyflwyno'r cais. Os na all rhieni gytuno ac nad yw'r naill barti na'r llall wedi cael gorchymyn llys sy'n nodi pwy ddylai fod yn gwneud y cais, yna bydd yr ALL yn derbyn cais gan y rhiant sy'n derbyn y Budd-dal Plant ar gyfer y plentyn a enwir ar y cais a bydd angen prawf o hyn. Dylai rhieni ddatrys eu gwahaniaethau yn breifat a pheidio â disgwyl i'r LA ymyrryd mewn anghydfodau rhwng rhieni.

Angen Meddygol

Plant a argymhellir ar gyfer lleoliad am resymau meddygol, seicolegol neu addysgol arbennig (rhaid i'r rhain gael eu cadarnhau gan gynghorwyr proffesiynol yr awdurdod lleol)

Genedigaethau lluosog

Os wrth gymhwyso'r meini prawf gordanysgrifio mae'r plentyn olaf i gael ei dderbyn yn un o enedigaeth lluosog e.e. efeilliaid, tripledi, yna bydd yr Awdurdod hefyd yn ystyried derbyn y brawd a chwiorydd arall, ond bydd yn rhoi sylw dyledus i ddeddfwriaeth maint dosbarthiadau babanod.

Personél gwasanaeth y DU

Bydd plant personél gwasanaeth y DU yn cael eu trin fel rhai yn y dalgylch os yw eu cais am ffurflen dderbyn yn cyd-fynd â llythyr swyddogol o'r Weinyddiaeth Amddiffyn (Weinyddiaeth Amddiffyn) neu Swyddfa Dramor a'r Gymanwlad (FCO) yn datgan dychwelyd pendant a chadarnhad o'r cyfeiriad newydd.

K. BETH SY'N DIGWYDD OS GWRTHODIR LLE I BLENTYN?

Rhaid i bob ysgol a gynhelir (gan gynnwys ysgolion â chymeriad crefyddol dynodedig), sydd â digon o leoedd ar gael gynnig lle i bob plentyn sydd wedi gwneud cais. Yn y mwyafrif helaeth o achosion, mae plant yn cael cynnig lleoedd yn eu rhieni/gofalwyr dewis cyntaf o ysgol. Os nad yw plentyn yn gallu cael mynediad i ysgol a ffefrir, bydd angen i rieni/gofalwyr benderfynu a ydynt yn fodlon derbyn lle a gynigir mewn ysgol amgen neu a ydynt yn dymuno parhau â'u cais cyntaf. Os yw rhieni/gofalwyr yn dewis y cwrs olaf, gallant

apelio at Banel Apêl Annibynnol. Bydd y Panel Apêl Annibynnol yn barnu a oes achos i blentyn gael cynnig lle. Cyn i rieni/gofalwyr apelio, fe'u cynghorir i ystyried meini prawf derbyn yr ysgol/ALI yn llawn. Dylid nodi mai dim ond disgyblion o oedran ysgol statudol sydd â hawl i apelio.

SYLWER: nid oes hawl i apelio ar gyfer lleoedd meithrin.

Ers cyflwyno'r rheoliadau ynghylch maint dosbarthiadau babanod, gall awdurdodau derbyn wrthod derbyn plentyn i ysgol lle byddai'r derbyniad hwnnw'n gorfodi'r ysgol i gymryd mesurau ychwanegol er mwyn cydymffurfio â'r terfynau newydd. Gall y rhain gynnwys cyflogi athro ychwanegol, neu gael gwaith adeiladu sylweddol.

Nid yw derbyn cynnig ail neu drydydd dewis ysgol yn atal rhieni/gofalwyr rhag cyflwyno apêl yn erbyn y penderfyniad i beidio â derbyn y plentyn i'r ysgol ddewis cyntaf.

Apelio yn erbyn penderfyniad

Os gwrthodir lle i'ch plentyn yn eich dewis dewis o ysgol, byddwch yn cael eich hysbysu drwy e-bost neu drwy'r post (yn berthnasol i Dderbyn a Throsglwyddo i'r Ysgol Uwchradd – Blwyddyn7). Byddwn ond yn gwrthod lle mewn ysgol os yw'r nifer o leoedd yn fwy na'r nifer derbyn. Gall rhieni/gofalwyr ddewis apelio at banel annibynnol os ydynt yn credu bod cyfiawnhad dros ystyried ymhellach. Gall rhieni/gofalwyr gyflwyno apêl ffurfiol yn erbyn yr ALI, ond rhaid derbyn hyn o fewn 14 diwrnod (10 diwrnod gwaith) o gael eu hysbysu o'r penderfyniad i beidio â derbyn plentyn i'w dewis ysgol. Dylai rhieni gyflwyno eu hapêl yn ysgrifenedig, gan nodi'r rhesymau dros apêl, at: Cyfarwyddwr Addysg, Yr Adran Addysg, Y Ganolfan Ddinesig, Stryd y Castell, Merthyr Tudful, CF48 8AN. Yna bydd yr ALI yn cyfeirio'r apêl i'r Panel Apêl Annibynnol.

Cynghorir rhieni/gofalwyr:-

- gallant fynychu'r gwrandawriad a gwneud sylw i'r panel, naill ai'n ysgrifenedig neu ar lafar, os ydynt yn dymuno gwneud hynny.
- gallant ddewis peidio â mynychu'r cyfarfod apêl ac, yn hytrach, caniatáu i'r apêl gael ei hystyried ar ddatganiad ysgrifenedig sy'n cael ei gyflwyno
- Gall ffrind, cynghorydd neu gyfieithydd yng nghwmni nhw. Fodd bynnag, ni chaniateir i Gynghorwyr ALI fynychu. Gofynnir i rieni/gofalwyr roi gwybod i'r Clerc i'r Panel Apêl Annibynnol o unrhyw sylwadau o leiaf saith diwrnod cyn y gwrandawriad.

Mewn apêl yn erbyn derbyniad, bydd y Panel Apêl ond yn gallu cadarnhau apêl os ystyrir nad yw'r awdurdod derbyn wedi gweithredu'r polisi derbyn yn briodol.

L. DERBYNIADAU CANOL TYMOR

Efallai y bydd amgylchiadau lle mae rhiant/gofalwr o'r farn bod trosglwyddiad i ysgol wahanol, y tu allan i'r rownd dderbyn arferol, yn briodol. Ni ddylid cymryd penderfyniad o'r fath yn ysgafn. Dylai rhieni/gofalwyr feddwl yn ofalus cyn gwneud cais o'r fath. Efallai nad newid ysgol yw'r ateb a gall hyd yn oed waethygu'r sefyllfa. Mae tystiolaeth i awgrymu y gall lefelau cyrhaeddiad plant sy'n symud ysgolion, yn enwedig ym Mlynnyddoedd 10 neu 11, fod yn is na'r rhai sy'n aros yn yr un ysgol trwy gydol eu haddysg uwchradd. Wrth benderfynu a ddylid gwneud cais am drosglwyddiad, byddai'n werth ystyried nifer o ffactorau pwysig iawn:

1. Ysgol bresennol – A yw'r problemau y mae'r plentyn yn eu hwynebu gyda'i ysgol

bresennol wedi cael eu trafod gyda'r Pennaeth? Mewn llawer o achosion, gall ysgolion roi mesurau ar waith i ddelio ag unrhyw broblemau y mae plentyn yn eu hwynebu e.e. bwllo neu frwydro gyda gwaith. Beth bynnag yw'r broblem, efallai nad newid ysgolion yw'r ateb.

2. **Cwricwlwm** – Mae Fframwaith Cwricwlwm Cymru wedi'i nodi'n genedlaethol ac mae'n cynnwys gofynion y cwricwlwm a nodir mewn deddfwriaeth, yn ogystal â chanllawiau. Bydd ysgolion yn defnyddio'r Fframwaith a'r canllawiau i ddatblygu eu cwricwlwm lefel ysgol eu hunain. Nid yw Cwricwlwm Cymru yn rhaglen 'oddi ar y silff' i'w chyflwyno. O ganlyniad, efallai bod gwahaniaeth i'r pynciau a'r gweithgareddau y mae ysgolion yn eu haddysgu.
3. **Arholiadau**– Yn ystod Blwyddyn 10 a Blwyddyn 11, gofynnir i ddysgwyr ystyried gwahanol lwybrau dysgu. Efallai bod hyn yn wahanol ar draws ysgolion. Os bydd eich plentyn yn newid ysgol, efallai y byddant yn colli allan ar waith pwysig a gall canlyniadau arholiadau ddioddef o ganlyniad. Fodd bynnag, ni ddylid gwrthod ceisiadau oherwydd bod plentyn wedi dilyn cwricwlwm gwahanol mewn ysgol flaenorol.
4. **Cludiant** – Os bydd plentyn yn symud i ysgol y tu allan i'w dalgylch dynodedig, bydd yr awdurdod lleol yn **ni** darparu cludiant am ddim i'r ysgol honno. Gall teithiau i ysgol newydd gynnwys bysiau ychwanegol, costau ychwanegol ac amser teithio.

Os yw rhieni/gofalwyr yn dal i fod yn ansicr ynglŷn â symud eu plentyn – siaradwch amdano!

Ar ôl ystyried yr holl faterion hyn, ac mae rhieni/gofalwyr yn dal eisiau i'w plentyn drosglwyddo ysgolion, bydd angen iddynt wneud cais i'r Tîm Derbyn Ysgolion. Gall rhieni/gofalwyr gwblhau cais ar-lein yn Mid Term Admissions or Transfers | Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful neu drwy e-bostio School.admissions@merthyr.gov.uk

Unwaith y bydd y ffurflen wedi'i chwblhau wedi'i derbyn, bydd y cais yn cael ei ystyried heb oedi a bydd penderfyniad ffurfiol naill ai i gynnig, neu wrthod lle, yn cael ei hysbysu i'r ymgeisydd o fewn 15 diwrnod ysgol.

Os yw rhieni/gofalwyr yn gwneud cais am dderbyn/trosglwyddo i ysgol wirfoddol a gynorthwyr, dylid gofyn am ffurflen gais briodol gan gorff llywodraethu'r ysgol dan sylw.

Nid yw'r Awdurdod Lleol yn annog trosglwyddiadau rhwng ysgolion, a gall newid ysgol ganol tymor amharu ar barhad addysg plentyn yn ddifrifol. Os yw rhieni'n teimlo bod problem yn yr ysgol mor ddifrifol fel bod angen newid, fe'u hannog i gymryd pob cam rhesymol i ddatrys y broblem gyda'r ysgol yn gyntaf ac yna i ofyn am gyngor gan y Tîm Derbyn os oes angen cyn gwneud cais am drosglwyddiad. Mewn achosion sy'n ymwneud â cheisiadau am drosglwyddo ysgol nad ydynt yn cynnwys symud tŷ, mae'r Awdurdod Lleol yn cadw'r hawl i drefnu i'r plentyn ddechrau'r ysgol newydd ar ddechrau'r hanner tymor nesaf er mwyn lleihau'r tarfu ar eu haddysg eu hunain ac addysg plant eraill.

Ni ddylai ymgeiswyr gymryd yn ganiataol y byddant yn cael lle mewn ysgol leol yn awtomatig. Nid oes unrhyw warant o le mewn unrhyw ysgol, hyd yn oed os yw'n ddalgylch, ac mae'r ysgol eisoes yn llawn yn y grŵp blwyddyn perthnasol, gellid gwrthod y cais. Rhaid i ddisgyblion barhau i fynychu eu hysgol gartref, lle bo

hynny'n bosibl, nes y gellir dod o hyd i le amgen addas.

M. DERBYNIADAU CHWECHED DOSBARTH (Y Coleg, Merthyr Tudful)

Nid oes derbyniadau chweched dosbarth i ysgolion uwchradd o fewn yr awdurdod mwyach. Bydd cyrchu'r ddarpariaeth hon nawr drwy'r cyfleuster dysgu trydyddol integredig, Coleg Merthyr Tudful. Gellir anfon ymholiadau derbyn trwy e-bost at questions.college@merthyr.ac.uk.

Mae gwybodaeth hefyd ar gael trwy www.merthyr.ac.uk/mtc

Mae disgyblion o Ferthyr Tudful sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn mynychu Ysgol Rhydywaun yn Rhondda Cynon Taf, sydd â darpariaeth chweched dosbarth.

N. RHESTRAU AROS

Ar gyfer yr ysgolion hynny, a allai fod yn or-danysgrifio, mae'r awdurdod lleol yn cynnal rhestr aros. Ar ôl dyrannu lleoedd yn ystod y rownd dderbyn arferol, bydd unrhyw ddisgybl sy'n cael ei wrthod yn cael ei dderbyn i ysgol sydd wedi'i gordanysgrifio yn aros ar y rhestr, a fydd yn cael ei chadw tan 30 Medi. Wedi hynny, bydd disgwyl i rieni/gofalwyr wneud cais newydd am dderbyn i'w dewis ysgol. Mae derbyniadau mewn perthynas â disgyblion ar restrau aros yn cael eu pennu trwy gymhwyso'r meini prawf gordanysgrifio, nid yn ôl yr amser y mae plentyn wedi bod ar y rhestr aros.

O. DALGYLCHOEDD

Mae dalgylch ysgol yn ardal ddaearyddol o gyfeiriadau a ddefnyddir i sicrhau bod pob ysgol yn derbyn nifer briodol o ddisgyblion o'r gymuned. Defnyddir dalgylchoedd;

- i roi arwydd i rieni o'u hysgol leol.
- helpu ysgolion i nodi'r cymunedau maen nhw'n eu gwasanaethu.
- blaenoriaethu derbyn plant lleol i ysgolion pan fo mwy o geisiadau na lleoedd ar gael.
- fel offeryn cynllunio i alluogi'r cyngor i ragweld y galw am addysg mewn ardal ac i gynllunio i gwrdd â'r galw hwnnw.
- cynorthwyo gyda threfnu cludiant ysgol.

Mae'r awdurdod yn rheoli'r derbyniad derbyn i ysgolion gan ddefnyddio meini prawf gordanysgrifio sy'n graddio plant dalgylch fel blaenoriaeth uchel rhag ofn bod mwy o ymgeiswyr na lleoedd ar gael. O bryd i'w gilydd mae angen adolygiad o ddalgylchoedd i sicrhau eu bod yn dal i adlewyrchu anghenion yr ysgolion y maent yn eu gwasanaethu tra'n cydnabod bod dewis rhieni hefyd yn bwysig. Bydd hyn yn sicrhau, cyn belled â phosibl, y bydd disgyblion sy'n byw mewn ardal yn gallu sicrhau lle yn eu hysgol leol. Mae newidiadau hefyd wedi'u cynllunio i ddarparu perthynas ddaearyddol agosach ag ysgolion i dderbyn nifer briodol o ddisgyblion o fewn y gymuned.

P. CLUDIANT YSGOL

Mae gan yr awdurdod ddyletswydd statudol i ddarparu cludiant am ddim i ddisgyblion i'r ysgol agosaf os ydynt yn byw y tu hwnt i 'bellter cerdded' i'r ysgol honno. Mae'r gyfraith sy'n ymwneud â 'pellter cerdded' yn cael ei ddiffinio fel dwy filltir ar gyfer oedran cynradd a thair milltir ar gyfer oedran uwchradd, wedi'i fesur gan y llwybr cerdded diogel agosaf sydd ar gael. Ar hyn o bryd mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn darparu trafndiaeth fel a ganlyn:

- ar gyfer disgyblion oedran cynradd dros 2 filltir o'u dalgylch agosaf;
- ar gyfer disgyblion oedran uwchradd sy'n byw dros 3 milltir o'u dosbarth uwchradd agosaf.

Mae'r wybodaeth ddiweddaraf ar gael ar wefan yr awdurdod, neu drwy gysylltu â'r Ganolfan Gyswllt Cwsmeriaid (01685) 725000 a gofyn am Gludiant Ysgol

Mae'r meini prawf pellter yn berthnasol i bob ysgol gan gynnwys ysgolion Ffydd ac ysgolion cyfrwng Cymraeg. Fodd bynnag, pan fo disgyblion yn mynychu, o ganlyniad i ddewis rhieni/gofalwyr, ysgol heblaw'r ysgol dalgylch, rhaid deall bod rhieni/gofalwyr yn derbyn cyfrifoldeb llawn am y costau a'r trefniadau cludiant. Os yw plentyn yn gymwys i gael cludiant am ddim, darperir lle ar gerbyd contract sy'n gwasanaethu'r ardal benodol.

Q. PLANT PERSONÉL GWASANAETH Y DU

Rhaid i awdurdodau derbyn beidio â gwrthod lle i blentyn personél gwasanaeth sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd oherwydd nad yw'r teulu yn byw yn yr ardal eto. Dylid trin symudiad 'yn y flwyddyn' yr un fath â chyn y flwyddyn ysgol. Tra bod y rhiant/rhieni yn aros yn y lluoedd arfog, dylai darpariaethau'r Cod sy'n berthnasol i blant personél Gwasanaeth y DU fod yn berthnasol. Mae'r rhain fel a ganlyn;

Plant personél Gwasanaeth y DU a Gweision eraill y Goron (gan gynnwys diplomyddion)

Mae teuluoedd personél Gwasanaeth y DU a Gweision eraill y Goron yn destun symud yn aml yn y DU ac o dramor, yn aml ar fyr rybudd. Rhaid dyrannu lleoedd ysgol i blant a'u teuluoedd cyn y flwyddyn ysgol sy'n agosáu os ydynt yng nghwmni llythyr swyddogol y Weinyddiaeth Amddiffyn (Weinyddiaeth Amddiffyn) neu Swyddfa Dramor a'r Gymanwlad (FCO) sy'n datgan dyddiad dychwelyd. Gall plant Personél Gwasanaeth y DU gael statws eithrio at ddibenion maint dosbarth babanod pan fyddant yn cael eu derbyn i ysgol y tu allan i'r rownd dderbyn arferol.